

Ortadoğu Güncesi

Uğur Çil, ORSAM Asistanı
Uğur Kerem Bahadır, ORSAM Asistanı

20 Haziran-20 Ağustos 2009

Ortadoğu Güncesi

20 Haziran: Irak'ta, Kerkük'e bağlı Tazehurmatu kasabasında bomba yüklü araçla düzenlenen intihar saldırısında 73 Türkmen hayatını kaybetti. Türkiye bölgeye; çadır, tıbbi malzeme, gıda ve içme suyu gibi yardım gönderilmesi için hazırlık başlattı.

21 Haziran: İran'da muhalefet yanlıları, ruhanî lider Hamaney'in uyarısına rağmen gösterilere devam etti. Reformcu aday Musavi de Hamaney'i "İslam Cumhuriyeti'nin cumhuriyetçi özelliğini değiştirmeyi amaçlamakla" suçladı.

22 Haziran: İran'da meydanlara inen binlerce kişiye güvenlik güçlerinin müdahale etmesi sonucu çıkan olaylarda 10 kişinin hayatını kaybettiği, 100 kişinin de yaralandığını duyuruldu.

23 Haziran: İran Anayasayı Koruyucular Konseyi, 12 Haziran'da yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinin iptal edilmesini kabul etmedi.

23 Haziran: ABD'nin Yahudi yerleşimlerinin durdurulması uyarılarına rağmen, İsrail Batı Şeria'da bir yerleşim yerini yasal hale getirip, genişletti.

24 Haziran: Lübnan'da, Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü (UNIFIL) bünyesindeki Türk askerinin görev süresinin, 5 Eylül 2009 tarihinden itibaren 1 yıl daha uzatılması için hükümete izin verilmesini öngören Başbakanlık Tezkeresi, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi.

25 Haziran: İran'daki en yüksek otorite olan ruhani lider Ayetullah Ali Hamaney, ülkesinin 12 Haziran'daki cumhurbaşkanı seçimleriyle ilgili baskı karşısında geri adım atmayacağını söyledi.

25 Haziran: Lübnan Parlamentosu, 7 Haziran'da yapılan seçimlerden sonra dün ilk kez toplanarak, Emel Hareketi lideri Nebih Berri'yi beşinci kez Meclis Başkanı seçti.

26 Haziran: İran'da Anayasayı Koruyucular Konseyi 12 Haziran'da yapılan cumhurbaşkanı seçiminde kayda değer usulsüzlük yapılmadığını açıkladı.

27 Haziran: Kerkük'ün Tazehurmatu kentinde meydana gelen patlamanın ardından Türk Kızılayı, bölgeye 90 çadır gönderdi.

27 Haziran: Lübnan'da hükümeti kurma görevi 14 Mart İttifakı lideri Saad Hariri'ye verildi. Hariri ilk açıklamasında ulusal birlik hükümeti kurmak için çalışacağını söyledi.

29 Haziran: İsrail Savunma Bakanlığı, Batı Şeria'daki Yahudi yerleşimlerinden Adam'da 1450 hanelik yeni konut yapımına onay verdi.

30 Haziran: Irak kent merkezlerinden çekilme işlemi tamamlanan ABD işgal güçleri, güvenlik görevini Irak hükümetine devretmeye başladı.

30 Haziran: Irak'ın kuzeyindeki Kerkük'te, düzenlenen bombalı saldırıda 32 kişi hayatını kaybetti.

1 Temmuz: Filistin'deki El Fetih ile HAMAS arasında Kahire'de sürdürülen görüşmelerinin 6. turunda da uzlaşmaya varılmadı.

1 Temmuz: İran Genelkurmay Başkanı Tümgeneral Hasan Firuzabadi, "AB'yi siyasi ve ekonomik açıdan yenilgiye uğramış bir birlik" olarak niteledi ve "AB'nin İran ile müzakere yapma yetkisini kaybettiğini" söyledi.

3 Temmuz: Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, ABD Başkanı Barack Obama'ya, temaslarda bulunmak üzere Şam'ı ziyaret etmesi için gayri resmi davette bulundu.

5 Temmuz: İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, "iki halk için iki devlet fikri üzerinde geniş çaplı bir ulusal uzlaşmaya vardık" sözleriyle, bugüne kadar açıkça hiç kullanmadığı iki devletli çözüm ifadesini kullandı.

5 Temmuz: ABD Başkanı Barack H. Obama, Doğu Avrupa'ya yerleştirilmesi planlanan füze kalkanının hedefinin Rusya olmadığını, İran olduğunu söyledi.

7 Temmuz: Suudi Arabistan, büyükelçiyi geri

Ortadoğu Güncesi

çekerek geçen yıldan beri boş bıraktığı Şam Büyükelçiliği'ne yeni bir atama yaptı.

10 Temmuz: Musul yakınlarında Şii Türkmenlerin yoğun olarak yaşadığı yerleşim yerinde peş peşe düzenlenen saldırılarda 34 kişi hayatını kaybetti, 62 kişi de yaralandı.

16 Temmuz: Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas resmi ziyaret kapsamında Ankara'ya geldi.

17 Temmuz: İsrail donanmasından iki savaş gemisi ve bir denizaltının Kızıldeniz'e geçmesi bölgede tansiyonu artırdı.

19 Temmuz: Irak'ın kuzeyindeki işlenmiş petrol sıkıntısını gidermek amacıyla kurulan günlük 75 bin varil petrol rafine etme kapasitesine sahip Erbil Rafinerisi faaliyete başladı.

19 Temmuz: Irak'ın Ninova eyaletinde yaşayan Kürtler, Arap valinin kendilerine karşı ayrımcı politikalar izlediğini ileri sürerek, çoğunlukta oldukları bölgelerde ayrı bir yerel yönetim oluşturma tehdidinde bulundular.

22 Temmuz: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ile görüştü.

24 Temmuz: Başbakan Erdoğan'ın, önceki gün Suriye lideri Beşar Esad ile yaptığı görüşmede konuşulan Ankara arabuluculuğundaki Şam-Tel Aviv görüşmelerinin yeniden başlaması konusunda talebin İsrail'den geldiği ifade edildi.

25 Temmuz: Irak'ın kuzeyindeki Bölgesel Kürt Yönetimi'nde bölge başkanlığı ve parlamento seçimleri için oy verme işlemleri başladı.

25 Temmuz: İran yönetimi, geçtiğimiz hafta başarısız bir füze denemesinde bulunduğu belirtilen İsrail'in kendilerin saldırması halinde, kendilerinin de İsrail'in nükleer tesislerini vuracakları tehdidinde bulundu.

27 Temmuz: Bir ay aradan sonra ikinci kez Suriye'yi ziyaret ederek Cumhurbaşkanı Beşar Esad ile bir araya gelen ABD Başkanı Barack

Obama'nın Ortadoğu Özel Temsilcisi George Mitchell, Washington'ın Ortadoğu'da bir barış anlaşmasına varılması için kararlı olduğunu söyledi.

27 Temmuz: ABD Savunma Bakanı Robert Gates, İran'ın nükleer programına ilişkin müzakere teklifini reddetmesi halinde, bu ülkeye yönelik BM yaptırımlarının artırılmasını talep edeceklerini söyledi.

28 Temmuz: Kuzey Irak'ta yapılan eşzamanlı başkanlık ve parlamento seçimlerini mevcut başkan Mesud Barzani ve iktidardaki KDP-KYB koalisyonu kazandı. İktidar partisinin halk desteği 2005 seçimlerine göre yüzde 30 azalırken iki muhalif parti, parlamentoya girmeyi başardı. Değişim Listesi'nin, bölgesel yönetimin demokratikleşmesine katkıda bulunması bekleniyor.

29 Temmuz: ABD Başkanı Barack Obama, Suriye'ye yönelik ticari yaptırımları hafifletme kararı aldı.

31 Temmuz: Ankara, Lübnan'daki hükümet krizinin aşılması için devreye girdi. Saad Hariri liderliğindeki 14 Mart Koalisyonu ile Hizbullah arasındaki görüşmelerin de sürdüğü bir dönemde Lübnan'a giden Dışişleri Bakanı Davutoğlu, tüm taraflarla bir araya gelerek mutabakat çağrısı yaptı.

1 Ağustos: Beyrut'ta resmî temaslarda bulunan Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Türkmen köyü Kavaşra'daydı. Ülkenin kuzeyindeki köyde Türkiye tarafından yapılan okul binasının önünde vatandaşlarla kucaklaşan Davutoğlu, "Hoşgeldiniz, bugün bizim için büyük bayram." sözleriyle karşılandı.

2 Ağustos: Irak Başbakanı Nuri El Maliki, merkezi hükümeti ile Kürt bölgesi arasında yaşanan sorunları aşmak üzere Süleymaniye kentine geldi.

3 Ağustos: Türkiye'nin, yeniden başlatmaya hazır olduğunu söylediği, İsrail ile Suriye arasındaki dolaylı görüşmeler konusunda Tel Aviv'den olumsuz bir değerlendirme geldi. İsrail Dışişleri

Ortadoğu Güncesi

Bakan Yardımcısı Danny Ayalon, Türkiye aracılı dolaylı görüşmeleri “çok büyük bir fiyasko” olarak niteledi.

4 Ağustos: İran’ın ruhani lideri Ayetullah Ali Hamaney, ikinci dönem için seçilen Mahmud Ahmedinejad’ın cumhurbaşkanlığını resmen onayladı.

6 Ağustos: Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani, Irak’ın kuzeyindeki Kerkük kentine sürpriz bir ziyaret düzenleyerek, kentteki etnik grupların temsilcileriyle bir araya geldi.

10 Ağustos: İsrail Ordusu, sabaha karşı düzenlediği saldırıda Mısır-Gazze sınırındaki tünellerden birini vurdu.

10 Ağustos: İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, ülkesiyle Lübnan arasında gerilimin tırmandığı yolundaki iddiaları reddetmesine rağmen, İsrail hedeflerine yönelik herhangi bir Hizbullah saldırısından Beyrut hükümetini sorumlu tutacaklarını söyledi.

11 Ağustos : Son 18 aydır şiddet olaylarında düşüş görülen Irak, yaklaşan nüfus sayımı ve seçimler öncesinde yeniden büyük çaplı saldırılarla sarsılıyor. ABD güçlerinin şehir merkezlerinden çekilmesinin ardından başkent Bağdat ile kuzeydeki Musul’da yoğunlaşan saldırıların hedefinde, ülkeyi iç savaşın eşiğine getiren 2006-2007’deki mezhep çatışmalarını yeniden alevlendirmek olduğu belirtiliyor.

11 Ağustos: Irak’ı ziyaret eden Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Irak Başbakanı Nuri El Maliki ile bir araya geldi.

İsrail-Suriye görüşmeleriyle ilgili olarak İsrail’li Bakan’dan Türkiye’yi kızdıracak bir açıklama geldi. İsrail Türkiye aracılığıyla Suriye ile görüşmeyeceğini açıkladı.

13 Ağustos: Irak’ın en büyük Sünni partisi olan ve hükümet koalisyonundaki Sünni grubu Irak Uyum Cephesi’nin en etkili üyesi olan Irak İslam Partisi’nin Başkanı Usame Tefvik El Tikriti, “Kerkük her şeyden önce Irak kentidir ve öyle kalmasını istiyoruz. Kerkük’ün Kürt yönetimine bağlanmasına karşıyız.” dedi.

16 Ağustos: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ah-

medinejad, yeni kuracağı kabineye en az üç kadın bakan olacağını açıkladı.

17 Ağustos: Mısır ile İsrail arasındaki sınırda karşılıklı ateş açıldığı bildirildi

17 Ağustos: Filistin Yönetimi Devlet Başkanı Mahmud Abbas, Batı Şeria’daki Yahudi yerleşim-lerindeki inşaatlar devam ettiği sürece İsrail’le görüşmeyi kabul etmeyeceklerini söyledi.

18 Ağustos: Irak’ta 22 yıl sonra yapılması planlanan nüfus sayımı, Kerkük ve Ninova bölgeleriyle ilgili tartışmalar yüzünden ertelendi.

18 Ağustos: Irak Başbakanı Nuri El Maliki, iki ülke arasındaki ilişkileri geliştirmek amacıyla üst düzey görüşmelerde bulunmak üzere Suriye’ye geldi.

19 Ağustos: Irak’ın başkenti Bağdat’ta Maliye Bakanlığı’nı hedef saldırıdan yakındaki Türk Büyükelçiliği de etkilendi.

19 Ağustos: Suriye Cumhurbaşkanı Beşşar Esad, İran’ın başkenti Tahran’daki resmi ziyareti kapsamında dini lider Ayetullah Ali Hamaney ile biraraya geldi.

19 Ağustos: Irak Başbakanı Nuri el Maliki, başkent Bağdat’ta bugün düzenlenen saldırılardan, Sünni isyancıları sorumlu tuttu.

20 Ağustos: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, İsrail’e bölgedeki gelişmeler konusunda çok daha sorumlu davranması ve gerçekten bir barış iradesi söz konusuysa bunu açık bir şekilde ortaya koyması çağrısında bulundu.

20 Ağustos: Türkiye ile Irak arasındaki ilişkileri düzenlemek için oluşturulan yüksek düzeyli stratejik işbirliği konseyi modeli bölgeye yayılıyor. Suriye ile Irak da güvenlik, askeri, ekonomik anlamda yardımlaşmayı sağlamak amacıyla ortak stratejik bir kurul oluşturmayı kararlaştırdı.

20 Ağustos: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, “Batıların tehdit ve yaptırımlarından korkmadıklarını, hiç kimseye ihtiyaçları olmadığını” söyledi. ■